

Dictamen núm. 1/2022 relatiu a l'avantprojecte de llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN**I. Antecedents**

Primer. El dia 16 de desembre de 2021 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura relativa a l'avantprojecte de llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears.

Segon. Atès que l'expedient tramès per dictamen estava incomplet, el dia 20 de desembre es va retornar la sol·licitud a la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura, fent constar la necessitat d'adjuntar a la sol·licitud tota la documentació que figura a l'expedient administratiu, així com en aquest cas, la necessitat que la petició de dictamen vagi signada per l'òrgan competent, és a dir, el conseller de Fons Europeus, Universitat i Cultura.

Tercer. El dia 3 de gener de 2023, es registra novament d'entrada en el CES la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Recerca, relativa a l'avantprojecte de llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears, juntament amb tota la documentació de l'expedient annexada, i signada per l'òrgan competent.

Quart. El dia 5 de gener de 2022 s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES.

Cinquè. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Consulta pública prèvia sobre la necessitat d'elaborar un avantprojecte de Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears.
2. Certificat emès per la cap del Negociat de la Direcció General de Participació i Voluntariat, de la Secretaria Autonòmica de Memòria Democràtica i Bon Govern- Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització, relatiu al tràmit de consulta pública prèvia.
3. Informe emès pel director general de Política Universitària i Recerca relatiu a les al·legacions formulades durant el tràmit de consulta pública prèvia.
4. Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca per la qual s'ordena l'inici per a l'elaboració de l'avantprojecte de Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears.
5. Comunicació a la Direcció General de Relacions Institucionals amb el Parlament de la resolució per la qual s'inicia el procediment d'elaboració de l'avantprojecte de Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears.
6. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (primera versió).
7. Tràmit d'audiència a les conselleries de l'administració autonòmica, per mitjà de les secretaries generals, així com els justificants acreditatius de la seva recepció.
8. Durant el tràmit d'audiència han presentat al·legacions les següents entitats:
 - Conselleria d'Afers Socials i Esports.
 - Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

- Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors.
 - Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball.
 - Conselleria de Salut i Consum, a través de la Direcció General de Recerca de la Salut, Formació i Acreditació.
 - Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica, a través de la Direcció General d'Innovació.
9. Informe del director general de Política Universitària i Recerca de valoració de les al·legacions efectuades en el tràmit d'audiència a l'avantprojecte de Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears.
10. Resolució del conseller de Fons Europeus, Universitat i Cultura per la qual se sotmet a informació pública l'avantprojecte de Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears (BOIB núm. 156, d'11 de novembre).
11. Durant el tràmit d'informació pública han presentat observacions les entitats següents:
- Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears.
 - Associació de Llicenciats en ciències ambientals de les Illes Balears.
12. Certificat emès per la cap de Negociat II de la Direcció General de Participació i Voluntariat, de la Secretaria Autonòmica de Memòria Democràtica i Bon Govern-Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització, relatiu a la publicació a la pàgina web de participació ciutadana, de l'enllaç al tràmit d'audiència i informació pública.
13. Informe del director general de Política Universitària i Recerca de valoració de les al·legacions efectuades en el tràmit d'informació pública a l'avantprojecte de Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears.

14. Sol·licitud d'informe a la Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors, d'acord amb el que disposa l'article 8.1 de la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat autònoma de les Illes Balears.
15. Informe emès per la Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors.
16. Sol·licitud de l'informe d'impacte de gènere a l'Institut Balear de la Dona.
17. Ofici del conseller de Fons Europeus, Universitat i Cultura, en virtut del qual sol·licita el dictamen preceptiu al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

Sisè. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi Ambient elabora una proposta de dictamen que és elevada a la Comissió permanent. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 1 de febrer de 2022.

II. Contingut de l'avantprojecte de llei

I. L'avantprojecte de llei tramés per a dictamen consta d'una part expositiva (exposició de motius), una part dispositiva composta per 38 articles dividits en cinc títols, i una part final formada per cinc disposicions addicionals, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

La part expositiva de la norma comença explicant com la ciència, entesa com el conjunt de coneixements en els àmbits diversos, és fonamental per millorar la qualitat de vida i la competitivitat, i com a tal, ha d'estar en la base de qualsevol economia basada en el coneixement, i ha de ser, per tant, objecte d'especial atenció per part dels poders públics. A continuació, destaca com la insularitat de l'arxipèlag balear, confereix unes peculiaritats a aquesta regió, tant de caràcter social com econòmic, que convé tenir presents quan es pretén conèixer i establir l'estructura i les relacions que es produeixen en l'àmbit dels agents

implicats en la producció del coneixement i en la seva utilització, especialment en una regió marcada per una estructura empresarial definida a partir de la petita i mitjana empresa.

Pel que fa als motius que justifiquen l'oportunitat d'aquesta nova regulació, es disposa que passats més de vint anys des de l'aprovació de la Llei 7/1997, de 20 de novembre, de la investigació i el desenvolupament tecnològic, els canvis substancials que s'han produït en aquestes dues dècades, no tan sols a les Illes Balears, sinó també internacionalment, així com els reptes i les estratègies europees intel·ligents plantejats per les Illes Balears per als pròxims anys, fan imprescindible una nova gestió del sistema de ciència, tecnologia i innovació que, a més, faci visible i reconeguda la tasca de la comunitat científica i del sector productiu de les Illes.

En relació amb la competència de la Comunitat Autònoma sobre la matèria objecte de regulació, es fa referència d'una banda, a l'article 148.1.17 de la Constitució espanyola, que disposa que les comunitats autònomes podran assumir les competències en matèria de foment de la cultura i de la recerca, i de l'altra, a l'article 30.44 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, que atorga la competència exclusiva a la Comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria d'investigació, innovació i desenvolupament científic i tècnic.

Finalment, es fa menció com aquest avantprojecte s'ajusta als principis de bona regulació prevists a l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu de les administracions públiques, i a l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears.

II. Pel que fa a la part dispositiva del projecte normatiu, tal i com hem dit abans, aquesta s'estructura en cinc títols diferents:

El Títol I *Disposicions generals* regula l'objecte de l'avantprojecte de llei, que és foment de l'activitat d'investigació, de desenvolupament tecnològic i d'innovació, entesa com a bé

comú en l'àmbit de les Illes Balears, i la coordinació i la planificació de l'Ecosistema de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears, així com impulsar la difusió i la transferència de coneixement en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears. A continuació, es determinen les finalitats de la futura norma, el seu àmbit d'aplicació i es preveuen tot una sèrie de definicions als efectes de la Llei.

El Títol II *Ecosistema de ciència, tecnologia i innovació de les Illes Balears* fa referència a l'Ecosistema de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears, als seus principis generals, a la governança, als òrgans, als instruments necessaris per aconseguir els objectius establerts i al personal dedicat a la recerca. Aquest Títol s'estructura en quatre capítols diferents:

- El capítol I té per objecte la governança de l'Ecosistema de ciència, tecnologia i innovació de les Illes Balears.
- El capítol II fa referència a la Fundació Institució per a la recerca de les Illes Balears.
- El capítol III regula els agents d'execució de l'ECTIB.
- El capítol IV preveu el règim del personal de l'ECTIB.

El Títol III *Registre de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears* recull la creació del Registre de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears, en el qual s'hi han d'inscriure els agents d'execució de l'Ecosistema de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears. El Registre permetrà disposar no tan sols d'un inventari, sinó també d'informació actualitzada sobre l'activitat científica i investigadora a les Illes Balears.

El Títol IV *Foment de l'activitat científica i innovadora* desenvolupa el conjunt de mesures que tenen per objecte el foment de l'activitat científica i tecnològica, amb especial atenció als instruments que facilitin la inversió privada en el desenvolupament de l'activitat.

Finalment, el Títol V *Resultats de l'activitat investigadora i difusió* dedica els seus articles als resultats de l'activitat de recerca i a la seva transferència als sectors socioeconòmics per a la transformació en nous productes i serveis mitjançant diferents instruments.

III. Quant a la part final, aquesta es troba formada per cinc disposicions addicionals, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

En primer lloc, pel que fa a les disposicions addicionals, la primera crea la Xarxa d'Estacions d'Investigació de les Illes Balears (XEIIB) que té com a objectiu promoure, facilitar i potenciar la investigació sobre els recursos naturals, terrestres i marins de les Illes Balears, i que pretén consolidar una sèrie de centres d'investigació distribuïts arreu de les Illes Balears per contribuir a estendre a tot l'arxipèlag l'activitat investigadora. A continuació, la disposició addicional segona preveu que les fundacions i institucions públiques en matèria de recerca, tecnologia i innovació existents en l'actualitat en l'àmbit de les Illes Balears han d'adaptar els seus estatuts i funcionament a allò que estableix aquesta llei, en el termini de dos anys. La tercera preveu que en compliment del que disposa la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes i, la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, d'igualtat entre homes i dones, la composició dels diferents òrgans col·legiats recollits en aquesta Llei s'ha de procurar la presència equilibrada d'homes i dones. Ja per acabar amb aquest apartat, la disposició addicional quarta estableix l'obligació d'impulsar l'adquisició de solucions innovadores o de solucions en fase de desenvolupament i serveis mitjançant l'eina de compra pública innovadora, d'acord amb els instruments i el marc jurídic de contractació del sector públic, i la cinquena disposa que el Govern de les Illes Balears, en funció de les seves competències, pot desenvolupar la carrera investigadora en el sector públic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

La disposició derogatòria única estableix que queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei i, en particular la Llei 7/1997, de 20 de novembre, de la recerca i el desenvolupament tecnològic de les Illes Balears.

Per concloure, la disposició final primera estableix que en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern de les Illes Balears ha d'aprovar una norma de desplegament reglamentari de les previsions que s'hi contenen, i la segona determina la seva entrada en vigor.

III. Observacions generals

Primera. Una societat que vulgui avançar i garantir el seu futur ha de ser capaç de generar nous coneixements. L'avanç científic serveix, d'una banda, per a contribuir al benestar de la societat, i és cabdal per a diferenciar-se dels altres territoris gràcies a l'excel·lència dels seus investigadors i la innovació de les seves empreses.

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha destacat al llarg dels seus informes socioeconòmics anuals com la investigació, el desenvolupament i la innovació són elements que poden consolidar els punts forts de l'economia de les Illes Balears i fer sorgir noves oportunitats econòmiques.

En aquest sentit, en la Memòria anual del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears corresponent a l'exercici de l'any 2020, es va fer constar com la despesa en R+D executada l'any 2019 a les Illes Balears va ser de 134.242 milers d'euros, segons les dades publicades per l'INE el 27 de novembre de 2020, un augment del 4,4% respecte a l'any anterior. Malgrat aquesta pujada, la despesa en R+D de les Illes Balears només representa un 0,9% del total de la despesa de tot l'Estat, que va ser de 15.572.052 milers d'euros. Des de l'any 2015 la despesa en R+D a les Illes Balears ha anat augmentant, encara que el darrer any la pujada només ha estat d'un 4,4%, comparat amb el 13,2% produït entre els anys 2017-

2018. L'esforç en R+D, que es quantifica com la despesa en R+D respecte al producte interior brut (PIB), continua estant a la cua de les comunitats autònomes, amb un 0,4%. El pes del sector empresarial de les Illes Balears sempre s'ha considerat el sector més feble, amb una aportació a la despesa en R+D entre el 15% i el 20%, però a partir de l'any 2017 s'ha observat un augment que ha fet que el 2018 sigui el segon sector en aportació, amb un 35,5%. Aquest valor és d'un 56,4% superior a la mitjana estatal. La Universitat de les Illes Balears, com ja és habitual, és el sector més intens en investigació. La despesa realitzada pels centres de recerca de l'Administració, després del retrocés experimentat l'any 2018, ha tornat a augmentar lleugerament la seva despesa en un 1,6% l'any 2019, amb una despesa de 34.476 milers d'euros. Pel que fa als recursos humans dedicats a la recerca, l'any 2019 hi va haver 2.793,4 persones (EDP3), un 4 % més que l'any 2018. D'aquest col·lectiu, 1.965,7 són personal investigador, que representen un 1,4 % del total de l'Estat. Les Illes Balears han augmentat el seu nombre de persones investigadores un 3,3% respecte al 2018 (la mitjana nacional se situa en un 2,8%). L'augment ha estat menor que el registrat l'any 2018, a conseqüència del reduït augment de la despesa en R+D, encara que se situa per sobre de la mitjana nacional. Si es compara el nombre de persones investigadores per 1.000 persones de la població activa a les Illes Balears, només hi ha 3,0 investigadors, mentre que a Espanya aquesta ràtio se situa en 6,6%. Si s'analitza la presència de les dones l'any 2019 en el sistema, representen el 46,3% del total de persones investigadores a les Illes Balears (910,1 investigadores), un percentatge que descendeix fins al 39,9 % de mitjana a Espanya (57.380,3 investigadores). Per sectors, a les Illes Balears el 68,9% de les dones investigadores es troben a la Universitat de les Illes Balears. La presència de les dones investigadores a les empreses és molt baixa, només d'un 8,2%, en canvi, en l'àmbit estatal, les proporcions canvien, un 49,6% es troba a les universitats, i un 31,1% al sector empresarial.

Segona. El Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació 2018-2022, vigent actualment, aprovat pel Consell de Govern el 29 de març de 2019, que constitueix el principal instrument per

planificar la gestió del foment de la recerca, del desenvolupament tecnològic i de la innovació a les Illes Balears, ha conviscut amb la pandèmia de la covid-19 durant gairebé dos anys (2020- 21). El Pla de Ciència de les Illes Balears té com a funció planificar la gestió del foment de la Recerca, del Desenvolupament tecnològic i de la Innovació a la nostra comunitat i aconseguir que, de cada vegada més, el coneixement que s'hi produeix sigui en més quantitat i de més qualitat.

Actualment, les competències en matèria de recerca i desenvolupament (R+D) i en innovació corresponen a direccions generals diferents del govern autonòmic, fet que pot dificultar la coherència i la continuïtat en les polítiques públiques. Les polítiques científiques, orientades a la creació del coneixement, les polítiques tecnològiques, centrades en l'explotació del coneixement, i les polítiques d'innovació, que pretenen enfortir el mercat, haurien d'evolucionar conjuntament sota una estratègia única, per la qual cosa, la tasca de coordinació haurà de ser el principal repte per a l'elaboració del futur Pla de Ciència, ja que l'actual és a punt de finalitzar.

En qualsevol cas, la crisi provocada per la covid-19 va posar de manifest que no es pot continuar amb el model de creixement econòmic de la manera que s'ha produït fins ara, basat en el criteri de quantitat, en acumulació de capital i en feines de l'entorn poc productius, i amb la major part de persones ocupades amb nivells educatius mínims. La reacció hauria de ser reconduir els recursos de les activitats econòmiques cap al coneixement com a millor via per créixer, la qual cosa garantirà un creixement lligat al benestar present i futur, per tant, en aquest procés hem de cercar formes per incorporar la investigació, la transferència del coneixement, la tecnologia i la innovació.

Tercera. En línies generals, aquest Consell valora de manera positiva l'avantprojecte de llei tramés per a dictamen, en la mesura que s'intenta donar resposta als diferents objectius del Pacte de Ciència, Tecnologia i Innovació, fomenta el finançament privat, i facilita l'ordenació del sistema amb la creació del Registre de Ciència, Tecnologia i Innovació de les

Illes Balears, la qual cosa facilitarà una informació actualitzada sobre els agents que formen part de l'Ecosistema de ciència, tecnologia i innovació de les Illes Balears i la gestió de l'activitat científica i innovadora en l'àmbit de les Illes Balears.

En un altre ordre de coses, crida l'atenció el fet que l'article 7 de l'avantprojecte relatiu als òrgans competents de l'ECTIB, comença dient que *"sense perjudici de les competències que, amb caràcter general, tenen atribuïdes les conselleries de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en virtut de títols genèrics amb incidència en la matèria, són òrgans específics en matèria de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació (...)"*, la qual cosa, sembla anticipar una problemàtica en relació amb l'exacta delimitació de les competències entre els diferents òrgans de l'administració autonòmica. Efectivament, d'acord amb el Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret de la presidenta 25/2021, de 8 de març, la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura, mitjançant la Direcció General de Política Universitària i Recerca, va assumir les competències en matèria de foment de la recerca educativa; foment de la recerca científica i tècnica; desenvolupament i transferència del coneixement; divulgació de la recerca i el desenvolupament; impuls del coneixement, per part de la ciutadania, de l'activitat desenvolupada per la comunitat científica en aquestes matèries, mentre que, la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica, a través de la Direcció General d'Innovació, va assumir les competències en matèria de impuls a la innovació i foment d'aquesta innovació; planificació i coordinació del sistema d'innovació i tecnologia de les Illes Balears; política de clústers; divulgació de la innovació; impuls del coneixement, per part de la ciutadania, de l'activitat desenvolupada en aquesta matèria. Per la seva banda, la Conselleria de Salut i Consum, mitjançant la Direcció General de Recerca en Salut, Formació i Acreditació, té competències en matèria de coordinació i avaluació de polítiques d'investigació i d'innovació sanitàries, així com les polítiques de gestió del coneixement en matèria de les seves competències;

ordenació i coordinació de les estructures de recerca i innovació sanitària. Des de el CES entenem que tota aquesta dispersió pot provocar dificultats previsiblement inevitables en la pràctica, extensibles a altres departaments com la indústria i el medi ambient, la qual cosa pot afectar a l'activitat d'investigació que pretén desenvolupar la nova llei, és per això que és necessari que la política de ciència, tecnologia i innovació sigui implementada per una Conselleria de Recerca, Innovació i Empresa amb rang de Vicepresidència, tal i com es va posar de manifest al dictamen d'aquest Consell 5/2020, sobre la prospectiva econòmica, social i mediambiental de les societats de les Illes Balears a l'horitzó 2030, atenent al caràcter prioritari que aquest conjunt de polítiques han de tenir a proposta del Pacte per la Ciència, amb àmbits competencials com la política científica i tecnològica, les polítiques d'innovació i les polítiques de *clusterització* i emprenedoria, d'internacionalització per a la captació d'inversions internacionals i, en general, potenciar les polítiques de transferència del coneixement. En qualsevol cas, cal tenir present que aquestes polítiques d'innovació sempre s'han de dur a terme amb coordinació amb altres sectors, com l'educació o la indústria, així com també amb les polítiques de recerca en salut, les quals, haurien de trobar-se inserides en el Pla de Ciència i Tecnologia del Govern de les Illes Balears.

D'altra banda, aquest Consell vol manifestar expressament el seu suport a la incorporació de la perspectiva de gènere al text de l'avantprojecte de llei, com a una de les finalitats de la futura llei, atès que entenem que pot afavorir l'equilibri entre dones i homes, com a element indispensable per a l'eficiència i l'excel·lència de l'ecosistema, així com també, com a font de representació als òrgans específics del sistema de R+D.

Ja per acabar, el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears considera adequada la previsió d'incrementar anualment les quantitats previstes en els pressuposts generals destinades a les mesures de promoció del Pla fins a arribar, l'any 2030, a un mínim del 2 per cent del pressupost anual, això no obstant, per assegurar l'efectivitat d'aquesta previsió seria

recomanable establir l'obligació per al Govern de les Illes Balears de justificar anualment el compliment d'aquest increment.

Quarta. El conseller de Fons Europeus, Universitat i Cultura es troba legitimat per sol·licitar aquest dictamen, amb caràcter preceptiu, d'acord amb el que disposa l'article 2.1.a) de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i l'article 31 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament.

IV. Consideracions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment, aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits fins al moment de la sol·licitud del dictamen, amb una fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, de la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats.

En aquest sentit, consta que s'ha tramés l'avantprojecte a les diferents conselleries de l'administració autonòmica, a través de les secretaries generals. Ara bé, l'article 15.2 de l'avantprojecte de llei estableix que tenen la consideració d'agents d'execució de l'ECTIB, entre d'altres, les universitats i centres que formen el sistema universitari de les Illes Balears, els organismes de recerca, públics o privats, de les Illes Balears, els centres tecnològics de les Illes Balears, els parcs científicotecnològics de les Illes Balears o les empreses i associacions empresarials innovadores amb seu a les Illes Balears. No consta a l'expedient la remissió de l'avantprojecte a les institucions que fa referència l'esmentat article, per tant, entenem que se'ls ha de donar audiència, precisament per estar afectades per aquest precepte, abans de l'aprovació de la norma. Tampoc consta la remissió del text a les organitzacions empresarials i sindicals que tenen la condició de més representatives, la participació de les quals consideram necessària en relació amb els aspectes relatius al règim del personal investigador i de suport a la recerca i al sector empresarial innovador,

prevists a l'avantprojecte de llei, així com aquells que fan referència a la composició del Consell Assessor de Ciència, Tecnologia i Innovació, ja que l'article 9 del text defineix aquest òrgan com l'òrgan de participació de la comunitat científica i dels agents econòmics i socials en els assumptes relacionats amb la ciència, la tecnologia i la innovació.

D'altra banda, tampoc es justifica a l'expedient el compliment del tràmit previst a l'article 14 de la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat, ja que segons el parer d'aquest Consell, es tracta d'un projecte normatiu que pot afectar de manera rellevant la unitat de mercat, per la qual cosa entenem que aquest informe seria preceptiu en aquest cas.

A continuació, a l'expedient tramès per a dictamen figura una memòria d'anàlisi d'impacte normatiu elaborada per l'òrgan encarregat de tramitar el procediment. Així, d'acord amb el que disposa l'article 60.2 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, es justifica a la memòria la justificació de la proposta normativa, el contingut normatiu que aquesta insereix, l'anàlisi de l'impacte econòmic i pressupostari, a més dels impactes sobre la família, la infància i l'adolescència i les persones amb discapacitat, les càrregues administratives que comporta, una taula de vigències i la relació de disposicions afectades, i l'adequació del projecte als principis de bona regulació.

Altrament, cal tenir present com l'article 60.2 de la Llei 1/2019, en la lletra g), preveu que a banda dels preceptius impactes econòmic i pressupostaris, haurà d'incorporar altres avaluacions d'impactes previstes en la legislació vigent. En aquest sentit, l'article 18.2 de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de Canvi Climàtic de les Illes Balears, estableix que l'òrgan encarregat de tramitar qualsevol iniciativa normativa o planificadora ha d'incorporar-hi, amb caràcter preceptiu, una avaluació d'impacte climàtic, que ha de tenir per objecte analitzar la repercussió del projecte en la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, per tant, per donar compliment a aquest nou requisit legal s'ha d'incorporar una mínima avaluació sobre aquest aspecte.

Finalment, i d'acord amb l'article 60.2.e) de la Llei 1/2019, s'haurà d'incorporar també a la memòria d'anàlisi d'impacte una referència al procediment d'elaboració normativa.

Segona. En relació a l'exposició de motius, aquesta ha d'indicar els motius que n'hagin originat l'elaboració, els objectius que es volen aconseguir, els fonaments jurídics habilitants en què es recolzi, els principis i les línies generals de la regulació quan siguin necessaris per a una comprensió millor del text legal, i la incidència en la normativa en vigor, amb indicació especial dels aspectes més nous.

En general, consideram que aquesta compleix amb el seu objecte, no obstant això, es troba a faltar, d'una banda, una referència expressa a la Llei estatal 14/2011, d'1 de juny, de ciència, tecnologia i innovació, atès que d'acord amb la seva Disposició final novena el seu contingut té el caràcter de normativa bàsica, i de l'altra, manca una explicació detallada sobre l'adequació d'aquest projecte normatiu als principis que preveuen els articles 129.1 de la Llei 39/2015 i 49 de la llei balear 1/2019, sense ser suficient una simple menció a aquests principis, ja que es tracta de detallar perquè concretament la norma en qüestió compleix amb aquests principis, aprofitant el contingut de la part expositiva de les normes per fer-ho.

A continuació, tot i que aquesta part dispositiva defineix la finalitat i justifica la necessitat de la regulació, es proposa afegir les següents consideracions amb la finalitat de millorar la seva redacció i justificació de la proposta normativa:

- En relació amb el segon paràgraf de l'exposició de motius, es proposa afegir la següent redacció: (...) *i en un entorn geofísic privilegiat, però molt fràgil, fragmentat i d'escala molt petit on tots els impactes negatius afecten per igual i es deixen sentir en un marge temporal més immediat.*
- Més endavant, al tercer paràgraf, quan es parla de què la Comunitat Autònoma de les Illes Balears va iniciar una empena econòmica, afegir la consideració d'aquesta

empenta com a molt important, en part gràcies a aquest entorn geofísic privilegiat i a la proximitat als principals mercats europeus emissors del turisme de masses de "sol i platge". Aquest turisme de masses emergeix amb força a partir de la II Guerra Mundial gràcies a les polítiques de benestar i al abaratiment del transport aeri. Seguidament, en el moment que s'afirma que les Illes Balears són una regió europea amb una renda per càpita superior a la mitjana, i amb un desenvolupament basat en els serveis, essencialment en els que deriven del turisme, caldria fer esment a l'existència d'uns registres de pèrdua de renda per càpita relativa respecte a la resta de CA a partir de 1985, que situen avui en dia a les Balears a l'entorn de la mitjana espanyola, per la qual cosa es pot considerar que l'actual model de creixement basat en el monocultiu del turisme i de la construcció ha entrat des de ja fa temps en una lògica de rendiments decreixents (més turisme no implica ja més renda per càpita relativa). Aquest deteriorament relatiu en el nostre principal indicador de benestar social és el reflex de problemes creixents en quan a millorar la qualitat del treball, les millores de les condicions socials, mediambientals i de bona governança. Aquest conjunt de problemes derivats d'un desenvolupament poc sostenible.

- *Pel que fa al cinquè paràgraf, quan es destaca el desenvolupament social, polític i econòmic d'aquestes dècades, afegir l'emergència cada cop més evident de les externalitats negatives mediambientals d'aquest desenvolupament poc sostenible i els nous reptes que planteja la superació de la crisi de la COVID i la implementació dels Fons Next Generation.*
- *Al paràgraf vuitè, quan es parla d'incentivar la recerca i la innovació a les empreses, afegir també als clúster i hubs d'innovació.*
- *Per concloure, d'acord amb la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, s'ha de fer constar també la consulta feta a aquest Consell.*

Tercera. En relació al contingut de l'avantprojecte de llei, farem les següents recomanacions amb la finalitat de millorar-ne el text i la comprensió:

1.- En primer lloc, en relació amb el contingut de l'article 1.2 de l'avantprojecte de llei, es proposa la següent redacció per tal d'ampliar el seu abast i contingut:

Amb aquest objecte, la Llei estableix un marc regulador unitari i sistemàtic d'actuació dels poders públics de les Illes Balears relacionats amb aquestes activitats, amb la finalitat d'impulsar el desenvolupament sostenible des del punt de vista econòmic, laboral, social, mediambiental i de bona governança, el benestar social, la creació d'ocupació qualificada i el progrés cultural de la ciutadania de les Illes Balears.

2.- En relació amb les finalitats de la llei recollides a l'**article 2**, creiem adient formular les següents consideracions:

- Pel que fa a la lletra a) d'aquest mateix article, quan es parla de fomentar, coordinar i planificar la recerca científica i tecnològica en tots els àmbits del coneixement, amb la finalitat de donar resposta a les necessitats de la societat, es proposa afegir també les prioritats que contempli la planificació estratègica regional alineada amb les actualitzacions de la RIS-3, prioritats dels Next Generation, als ODS i a l'Agenda H2030.
- Tot seguit, a la lletra b), quan es fa referència a la promoció d'un model productiu basat en el coneixement, entenem que aquest model no només ha de ser productiu sinó també equitatiu.
- A continuació, a la lletra c), en lloc de fer referència a la finalitat d'impulsar el diàleg entre la societat i la ciència creiem més adient fer referència al posar la ciència al servei de la societat.

- Quant a la lletra h), quan es parla de les universitats, atesa la seva importància, seria important fer esment a la Universitat de les Illes Balears, d'acord amb el que preveu la lletra a) d'aquest article.
- Amb referència a la lletra j), es recomana afegir *de conformitat amb el que preveu la lletra a) d'aquest article*.
- Ja per acabar, es proposa afegir una nova finalitat: "*q) Per tal de millorar en el seu conjunt el sistema investigador garantir la lluita contra la precarietat i afavorir el treball digne dels treballadors i treballadores afectats per aquesta llei*"

3.- Pel que fa a l'àmbit d'aplicació de la norma previst a l'**article 3**, es troba a faltar un referència a l'àmbit territorial d'aplicació, que necessàriament hauria de ser la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com a l'àmbit d'aplicació subjectiu, és a dir, els subjectes sotmesos a l'aplicació de la Llei.

4.- Respecte a les definicions recollides a l'**article 4**, es proposa una nova definició del concepte d'innovació en els termes següents: "*La Innovació entesa com l'ús de coneixements, noves idees, productes, serveis o mètodes que millorin significativament la competitivitat i qualitat dels béns i serveis públics i privats oferts als mercats i a la societat*".

5.- A continuació, quant als principis de l'ECTIB que apareixen a l'**article 6** de l'avantprojecte, entenem que *k) la importància de les empreses innovadores com a agents que milloren el mercat mitjançant la innovació*, es recomana incloure també a les seves associacions empresarials en forma de clústers i hubs d'innovació. D'altra banda, quan a la lletra h) es fa referència al *diàleg entre ciència i societat i la participació ciutadana*, entenem que també caldria fer esment al diàleg social entre els agents econòmics i socials més representatius i la participació ciutadana. Ja per acabar amb aquest precepte, el principi relatiu al *mèrit i excel·lència científica* ja figura com a una finalitat de la Llei (lletra d), per tant, als efectes d'evitar reiteracions innecessàries es proposa la seva eliminació.

6.- En aquest ordre de coses, entenem que la composició de la Comissió Interdepartamental de Ciència, Tecnologia i Innovació prevista a l'**article 8** resulta un tant imprecisa, ja que es desconeix, ni tan sols per aproximació, el nombre màxim dels membres que en formaran part, i es deixa oberta la possibilitat d'establir un nombre indeterminat de vicepresidències, la qual cosa resulta poc operativa.

7.- En relació amb la composició del Consell Assessor de Ciència, Tecnologia i Innovació recollida a l'**article 9** del projecte normatiu, de la mateixa manera que especifica que hi haurà un mínim d'onze vocalies, creiem que també hauria de preveure un nombre màxim d'aquestes. Tot seguit, entenem que la competència relativa a *l'assessorament de la conselleria o conselleries competents en matèria de recerca, desenvolupament i innovació en les qüestions de la seva competència* (article 9.4.c) és molt semblant a la competència que gaudeix la Comissió Interdepartamental de Ciència, Tecnologia i Innovació relativa a *considerar i atendre, si escau, les necessitats de les diferents conselleries amb competència en la matèria* (article 8.3.f), per tant, atesa la naturalesa de la Comissió Interdepartamental de Ciència, Tecnologia i Innovació com a òrgan de coordinació de les conselleries del Govern de les Illes Balears en matèria de ciència, tecnologia i innovació, consideram que aquesta competència ha de ser atribuïda de manera exclusiva a la Comissió, evitant d'aquesta manera la introducció de duplicitats innecessàries.

D'altra banda, pel que fa la seva composició, atesa la seva naturalesa d'òrgan de participació, entenem que també haurien d'estar representades les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, mentre que respecte a la seva adscripció, creiem que seria més adequat que estigués adscrit a la Conselleria competent en matèria de recerca, és a dir, a la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura.

8.- Altrament, es proposa afegir que els membres que formin part del Consell Assessor de Ciència, Tecnologia i Innovació i del Consell Balear d'Ètica i d'integritat per a la Ciència, la

Tecnologia i la Innovació, no podran rebre cap remuneració per l'exercici del seu càrrec, sense perjudici de les dietes per assistència i de les despeses derivades per desplaçament.

9.- Respecte al Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació regulat a l'**article 12**, es proposa una nova redacció de l'objectiu r) prevista al l'apartat segon: *"Fomentar el diàleg de la ciència, la tecnologia i la innovació amb el món del treball, amb especial esment al diàleg social amb els agents econòmics i socials més representatius i participació ciutadana"*.

Respecte al contingut del Pla previst a l'apartat tercer d'aquest precepte (lletra b), es recomana incloure l'avaluació per un organisme independent de reconegut prestigi internacional en matèria de ciència, desenvolupament i innovació, sobre l'evolució i resultats obtinguts per l'anterior Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació. Més endavant, pel que fa a les actuacions, així com els mecanismes, els instruments i les estructures mitjançant els quals s'executaran els objectius, els programes i els projectes (lletra d), es recomana també la plasmació d'aquests en un quadre de comandament del Pla.

Seguidament, l'apartat cinquè preveu que la conselleria responsable del Pla l'ha de sotmetre a informe del Consell Assessor de Ciència, Tecnologia i Innovació, i a l'aprovació, de forma provisional, per la Comissió Interdepartamental de Ciència, Tecnologia i Innovació, que l'ha d'eleva al Consell de Govern de les Illes Balears per a l'aprovació definitiva i entrada en vigor. En relació amb aquesta qüestió, i amb caràcter previ a l'aprovació per part del Consell de Govern, creiem que seria recomanable sol·licitar el parer d'aquest Consell, tot i que es fes de manera facultativa.

Ja per acabar amb les consideracions al Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació, es recomana que la seva vigència estigui determinada per Llei, en lloc de supeditar-la a un posterior desenvolupament reglamentari.

10.- En un altre ordre de coses, quant a la fundació Institució per a la Recerca de les Illes Balears prevista en els **articles 13 i següents**, consideram que la seva configuració com a

ens del sector públic instrumental pot dificultar la realització de les seves finalitats, en aquest sentit, tal volta seria necessari aprovar una Llei de Fundacions, com han fet altres comunitats autònomes com Navarra o Catalunya, amb l'objectiu de dotar aquest organisme d'una major autonomia.

11.- Més endavant, hem detectat una errada ortogràfica a l'**article 17.a)** de l'avantprojecte, atès que quan assenyala *de manera adient i compatible* hauria de dir *de manera adient i compatible*.

12.- Pel que fa als criteris de selecció del personal investigador prevists a l'**article 19**, es proposa afegir que aquests hauran de respectar en cada cas els principis d'accés a la funció pública.

13.- Quant al Registre de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears regulat al **Títol III de l'avantprojecte**, es considera que es podria aprofitar aquest registre per incloure una secció relativa a les Agrupacions Empresarials Innovadores de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

14.- Respecte al finançament públic previst a l'**article 26**, es recomana fixar els objectius en aquells projectes que permetin un salt significatiu en el ECTIB.

15.- L'**article 32** regula, als efectes de la llei, els centres tecnològics com a entitats amb personalitat jurídica pròpia, sense finalitat de lucre, que estatutàriament tenen per objecte contribuir, mitjançant el perfeccionament tecnològic, a la gestió tecnològica i a la innovació, a la millora de la competitivitat de les empreses, a la generació i desenvolupament de tecnologia i a la difusió i transferència d'aquesta, i tot seguit afegeix com aquestes entitats que s'han d'inscriure en el registre creat per aquesta llei, és a dir, el Registre de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears. En relació amb aquesta darrera qüestió, es recomana que la inscripció en el Registre sigui voluntària, no tan sols per als centres tecnològics, sinó també per a qualsevol de les entitats a les que fa referència l'article 5 de

l'avantprojecte, altrament, aquesta previsió podria ser contrària al que estableix l'article 18.2.a) de la Llei 20/2013, abans esmentada, que considera com un requisit discriminatori per obtenir un avantatge econòmic l'obligació d'estar inscrit en un registre d'un determinat territori.

16.- D'altra banda, respecte al contingut de la disposició addicional quarta, es proposa afegir el següent: (...) amb l'objectiu d'arribar al 3% del valor de les compres públiques de la CAIB.

17.- Finalment, pel que fa a la **disposició derogatòria única**, d'acord amb el que disposa l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears, de 29 de desembre de 2000, pel qual s'aproven les directrius sobre la forma i l'estructura dels avantprojectes de llei, les disposicions de la part final s'han de titular sempre per tal d'enunciar clarament el seu abast.

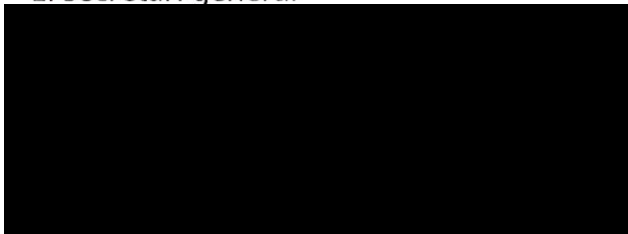
V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat l'avantprojecte de llei de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

Palma, 1 de febrer de 2022

Vist-i-plau

El secretari general

El president

